

**Nr 300.**

Godkänd av första kammaren den 1 juni 1934.

Godkänd av andra kammaren den 1 juni 1934.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra och femte huvudtitlarna gjorda framställningar angående anslag till fångvården och statens uppfostringsanstalt å Bona samt till statens tvångsarbetsanstalter, statens alkoholistanstalt å Venn-garn, statens sinnessjukhus och statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa gossar och sinnesslöa flickor, jämte i dessa ämnen väckta motioner.*

(Statsutskottets utlåtande nr 48 och memorial nr 67.)

## Till Konungen.

1:o **Fångvården.** I den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1934 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1934/1935 har Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln (punkt 21 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden sagda dag) föreslagit riksdagen att

*dels*, med uteslutande av en å ordinarie stat för fångvårdsstaten uppförd assistentbefattning av 3:e klass, lönegrad B 16, i stället uppföra en befattning som lantbruksinspektör i lönegrad B 17;

*dels* godkänna följande stater för fångvården att tillämpas från och med budgetåret 1934/1935:

**A. Avlöningsstat.**

## Fångvårdsstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag ..	kronor	160,700
Arvoden å 500 kronor till två fullmäktige .....	»	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag .....	»	20,900

## Fångvårdsstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag ..	»	2,032,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag .....	»	150,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag .....	»	429,600

**B. Omkostnadsstat.**

Övriga kostnader för fångvård, förslagsanslag ..... kronor 1,837,500

**C. Övergångsstat.**

Avlöningar m. m., förslagsanslag ..... » 2,500

Summa förslagsanslag kronor 4,634,200;

*dels ock* höja det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till fångvården från dess nuvarande belopp, 3,838,800 kronor, med 795,400 kronor till 4,634,200 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag angående anslag till fångvården hava till behandling förehafts två inom riksdagen väckta, lika lydande motioner, I: 204 och II: 404, vari hemställts, att riksdagen för utbyte av margarin mot smör måtte under andra huvudtiteln anvisa ett anslag av 36,100 kronor samt under femte huvudtiteln ett anslag av 278,200 kronor.

Då motionerna I: 204 och II: 404 avse såväl det under andra huvudtiteln uppförda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona som de under femte huvudtiteln upptagna anslagen till statens tvångsarbetsanstalter, statens alkoholistanstalt å Venngarn, statens sinnessjukhus och statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa gossar och sinnesslöa flickor, har riksdagen ansett sig böra i ett sammanhang här angiva sin principiella ståndpunkt till de motionsvis framförda förslagen i fråga.

Motionerna avse, att riksdagen skulle för åstadkommande av möjlighet att i viss utsträckning utbyta margarin mot smör vid utspisning vid sagda anstalter anvisa härför erforderliga medel. Enligt vad riksdagen av statsrådsprotokollet och i övrigt inhämtat, skulle merkostnaderna härför bliva:

vid fångvården .....	kronor	30,000
» statens uppfostringsanstalt å Bona .....	»	6,100
» statens tvångsarbetsanstalter .....	»	10,500
» statens alkoholistanstalt å Venngarn .....	»	4,500
» statens sinnessjukhus .....	»	260,000
» statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar .....	»	2,200
» statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ....	»	1,000.

Med anledning härav vill riksdagen till en början erinra därom, att riksdagen i skrivelse den 14 mars 1931, nr 72, anhöll, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärder i syfte, bland annat, att smör i större utsträckning måtte komma till användning vid allmänna inrättningar i stället för margarin. Vidare får riksdagen erinra, att sistlidet års riksdags samman-

satta bevillnings- och jordbruksutskott i sitt utlåtande nr 2 underströk angelägenheten av att ett utbyte i största utsträckning av margarin mot smör, framför allt vid statens inrättningar, genom lämpliga åtgärder effektivt befordrades samt att utskottet härutinnan ansåge sig böra framhålla, att det icke syntes utskottet lämpligen kunna ifrågakomma, att några sådana anordningar träffades, att upphandling av smör för ifrågavarande inrättningar skulle verkställas till lägre pris än marknadspris. Utskottets utlåtande härutinnan godkändes ock av riksdagen.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår och i motionerna påpekats, har Kungl. Maj:t, som i cirkulär den 30 juni 1933 (nr 443) anbefallt de myndigheter, vilka verkställa upphandling för statens behov, att i den mån till förfogande stående medel därtill lämnade tillgång samt hinder i annat avseende ej föreläge, under budgetåret 1933/1934 upphandla smör i stället för margarin, samt att, därest för sådant utbyte erfordrades ändring i av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter, härutinnan hos Kungl. Maj:t göra framställning. Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, att vederbörande myndigheter skulle vid avgivande av framställningar om anslagsäskanden till 1934 års riksdag utgå från att margarin i största möjliga utsträckning skulle utbytas mot smör samt beräkna medelsbehovet i överensstämmelse härmed, dock att därjämte skulle framläggas en alternativ beräkning av medelsbehovet, uppgjord under antagande att dylikt utbyte ej komme till stånd.

Kungl. Maj:t har icke under någon av förenämnda huvudtitlar framställt förslag i syfte att möjliggöra det utbyte, varom fråga är. Enligt riksdagens mening bör man dock redan under nästkommande budgetår slå in på den av riksdagen sålunda anvisade vägen och därvid inskränka sig till statens sinnessjukhus. Till spörsmålet huruvida och i vilken omfattning en utsträckning av ifrågavarande utbyte må i fortsättningen ske vid de övriga anstalterna anser sig riksdagen nu icke kunna taga ståndpunkt. Dessa anstalters klientel är ju ock av helt annan beskaffenhet än sinnessjukhusens.

Riksdagen, som utgår från, att utbyte av margarin mot smör väsentligen kommer att ske vid bordsbruk och ej vid hushållsförbrukning i övrigt, varigenom kostnaderna kunna nedbringas, förutsätter, att denna anordning icke skall utesluta användandet vid utspisning av annat animaliskt fett än smör. Med hänsyn härtill och då anslaget till sinnessjukhusen är av förslagsanslags natur, har riksdagen ansett sig icke böra ifrågasätta någon höjning av det av Kungl. Maj:t till sinnessjukhusen äskade anslaget, vartill riksdagen senare återkommer.

I detta sammanhang vill riksdagen hava uttalat, att givetvis endast inhemsk vara må komma till användning.

Beträffande härefter Kungl. Maj:ts i skilda hänseenden framlagda förslag i avseende å avlöningsstaten för fångvårdsstyrelsen hava dessa icke givit riksdagen anledning till erinran.

Vad angår avlöningsstaten för fångvårdsstaten innebär Kungl. Maj:ts förslag, såsom förut nämnts, bland annat, uteslutande av en å ordinarie stat uppförd jordbruksassistentbefattning i lönegraden B 16 vid centralfängelset i Mariestad och denna befattnings utbyte mot en lantbruksinspektorsbefattning i lönegraden B 17 samt utbytande av en icke-ordinarie yrkesmästare av 2:a klass mot en icke-ordinarie yrkesmästare av 1:a klass såsom föreståndare för skrädderidriften å Långholmens cellfångelses gemensamhetsverkstad. Riksdagen har bifallit Kungl. Maj:ts nämnda förslag om utbytande av en icke-ordinarie yrkesmästare av 2:a klass mot en icke-ordinarie yrkesmästare av 1:a klass, men däremot avslagit förslaget om jordbruksassistentbefattningens utbyte mot en lantbruksinspektorsbefattning.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit riksdagen beträffande fångvårdsstatens omkostnadsstat och övergångsstat har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla,

I:o) att riksdagen avslagit Kungl. Maj:ts förslag om uteslutande av en å ordinarie stat för fångvårdsstaten uppförd assistentbefattning av 3:e klass, lönegrad B 16, och denna befattnings utbyte mot en lantbruksinspektorsbefattning i lönegrad B 17;

II:o) att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag dels godkänt följande stater för fångvården, att tillämpas från och med budgetåret 1934/1935:

#### A. Avlöningsstat.

##### Fångvårdsstyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag ....	kronor	160,700
Arvoden å 500 kronor till två fullmäktige .....	»	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag .....	»	20,900

##### Fångvårdsstaten.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag ....	kronor	2,032,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag .....	»	150,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag .....	»	429,600

#### B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för fångvård, förslagsanslag .....	»	1,837,500
-----------------------------------------------------	---	-----------

#### C. Övergångsstat.

Avlöningar m. m., förslagsanslag .....	»	2,500
----------------------------------------	---	-------

Summa förslagsanslag kronor 4,634,200;

*dels ock* höjt det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till fångvården från dess nuvarande belopp, 3,838,800 kronor, med 795,400 kronor till 4,634,200 kronor.

2:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona.** Kungl. Maj:t har vidare under andra huvudtiteln föreslagit riksdagen (sid. 41) att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona med oförändrat belopp, 300,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen upptagit det ordinarie förslagsanslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona för budgetåret 1934/1935 med oförändrat belopp, 300,000 kronor.

3:o) **Statens tvångsarbetsanstalter.** I den till riksdagen den 3 januari 1934 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1934/1935 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkt 28 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden samma dag) föreslagit riksdagen att

*dels* godkänna ett av departementschefen förordat förslag till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1934/1935;

*dels ock* nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 513,800 kronor, med 17,800 kronor till 496,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, och riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

*dels* godkänt följande stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1934/1935:

## S t a t.

### A. Avlöningsstat.

#### *Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.*

	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> .....	181,700
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> .....	16,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> .....	46,000

#### *Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.*

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> .....	65,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> .....	5,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> .....	29,800

**B. Omkostnadsstat.***Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.*

Övriga kostnader för driften, *förslagsanslag* ..... 71,500

*Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.*

Övriga kostnader för driften, *förslagsanslag* ..... 80,500

Summa kronor 496,000;

*dels ock* nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 513,800 kronor, med 17,800 kronor till 496,000 kronor.

4:o) **Statens alkoholistanstalt å Venngarn.** Kungl. Maj:t har under femte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till statens alkoholistanstalt å Venngarn med oförändrat belopp, 181,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagit ordinarie förslagsanslaget till statens alkoholistanstalt å Venngarn med oförändrat belopp, 181,000 kronor.

5:o) **Statens sinnessjukhus.** Kungl. Maj:t har under femte huvudtiteln (punkt 47) föreslagit riksdagen att

*dels* bestämma antalet ordinarie befattningar vid statens sinnessjukhus på sätt i statsrådsprotokollet angivits;

*dels* godkänna följande stat för statens sinnessjukhus, att tillämpas från och med budgetåret 1934/1935:

## Stat.

**A. Avlöningsstat.**

	Kronor
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i> ....	9,550,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> .....	950,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. fl., <i>förslagsanslag</i> .....	3,000,000

**B. Omkostnadsstat.**

Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund, *förslagsanslag* ..... 150,000

Övriga kostnader för sinnessjukhusens underhåll, *förslagsanslag* 10,300,000

Summa kronor 23,950,000;

*dels ock* nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens sinnessjukhus, nu 10,600,000 kronor, med 400,000 kronor till 10,200,000 kronor.

Mot Kungl. Maj:ts under förevarande punkt i skilda hänseenden framlagda förslag har riksdagen icke haft något att erinra. Med hänsyn härtill och under hänvisning till vad riksdagen under punkt 1:o) anført, angående utbyte av margarin mot smör vid utspisning å vissa anstalter, får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och ovannämnda motioner, I: 204 och II: 404,

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid statens sinnessjukhus på följande sätt:

### I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad.
15 överläkare av 1:a klass .....	B 29
17 förste läkare .....	B 28
5 överläkare av 2:a klass .....	B 28
17 överläkare av 3:e klass .....	B 27
36 andre läkare .....	B 26
1 läkare vid S:t Olofs sjukhus i Visby .....	B 26

### II. Kontorspersonal.

4 sysslomän av 1:a klass .....	B 24
10 sysslomän av 2:a klass .....	B 22
8 sysslomän av 3:e klass .....	B 21
17 bokhållare .....	B 15
21 kassörer .....	B 11
12 kameralbiträden .....	B 8
15 kanslibiträden .....	B 7
2 kontorsbiträden .....	B 4

### III. Sjukvårdspersonal.

18 uppsyningsmän av 1:a klass .....	B 14
31 föreständerskor av 1:a klass .....	B 12
18 uppsyningsmän av 2:a klass .....	B 10
152 överskötare .....	B 8
36 föreständerskor av 2:a klass .....	B 7
979 skötare .....	B 6
317 översköterskor .....	B 6
1,207 sköterskor .....	B 3

### IV. Ekonomipersonal.

13 maskinmästare av 1:a klass .....	B 14
8 maskinmästare av 2:a klass .....	B 12
8 befallningsmän .....	B 10
35 hantverksföreståndare av 1:a klass .....	B 10

Befattning.	Lönegrad.
18 maskinister av 1:a klass .....	B 10
19 trädgårdsmästare .....	B 10
113 hantverksföreståndare av 2:a klass .....	B 8
24 maskinister av 2:a klass .....	B 8
15 köksförestånderskor av 1:a klass .....	B 7
11 magasin föreståndare .....	B 7
20 arbetsförestånderskor .....	B 6
13 bageriförestånderskor .....	B 6
10 chaufförer .....	B 6
15 eldare av 1:a klass .....	B 6
6 förmän i trädgård och jordbruk .....	B 6
96 hantverkare .....	B 6
6 köksförestånderskor av 2:a klass .....	B 6
21 post- och stadsbud .....	B 6
18 tvättförestånderskor av 1:a klass .....	B 6
90 eldare av 2:a klass .....	B 5
28 föreståndare i stall, ladugård och svinstall .....	B 5
17 närmaste biträden till köksförestånderska .....	B 5
24 yttre nattvakter .....	B 5
9 närmaste biträden till bageriförestånderska .....	B 3
3 tvättförestånderskor av 2:a klass .....	B 3
17 närmaste biträden till tvättförestånderska .....	B 3
39 sömmerskor eller väverskor .....	B 3;

dels godkänt följande stat för statens sinnessjukhus, att tillämpas från och med budgetåret 1934/1935:

### Stat.

#### A. Avlöningsstat.

	Kronor
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i> ....	9,550,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i> .....	950,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. <i>förslagsanslag</i> .....	3,000,000

#### B. Omkostnadsstat.

Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund, <i>förslagsanslag</i> .....	150,000
Övriga kostnader för sinnessjukhusens underhåll, <i>förslagsanslag</i>	10,300,000
Summa kronor	23,950,000;

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till statens sinnessjukhus, nu 10,600,000 kronor, med 400,000 kronor till 10,200,000 kronor.

6:o) **Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar. Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor.** Kungl. Maj:t har vidare under femte huvudtiteln (punkterna 50 och 52) föreslagit riksdagen att

*dels* till bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 23,000 kronor;

*dels ock* till bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 7,000 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen anmäla, att riksdagen såsom extra förslagsanslag för budgetåret 1934/1935 anvisat

*dels* till bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar 23,000 kronor;

*dels ock* till bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor 7,000 kronor.

Stockholm den 1 juni 1934.

Med undersätlig vördnad.

## Nr 301.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1934.

Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1934.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till avtal med Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag och Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund jämte i ämnet väckta motioner.*

(Statsutskottets utlåtande nr 122.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 27 april 1934 avlåten proposition, nr 270, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att å statens vägnar med Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag och Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund träffa avtal i enlighet med vid propositionen fogat förslag.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft följande motioner, nämligen

*dels* två motioner, I: 207 och II: 412, däri sammanställande hemställts,